

**Nový čestný občan:
John Salus**

3

**Téma:
Po deseti letech se zvyšují
poplatky za odpady**

4-5

**Volba prezidenta
v Chrudimi**

10

Úvodník

Vážení spoluobčané,

zdá se to být jako včera, kdy jsme stáli na prahu nového roku a netušili, co nám přinese. Doufali jsme, že bude lepší než ty roky předtím, že covid odezní a budeme zase normálně žít. Ale nový rok nám přinesl válku na Ukrajině, příliv uprchlíků, nejistotu a zdražování. Člověk se nemůže ubránit černým myšlenkám a pocitu, že „líp už bylo“. Co přijde teď?

Rád bych vám napsal něco povzbudivého a přivedl vás na lepší myšlenky, ale ve chvíli, kdy držíte v ruce zpravodaj, jehož hlavním tématem je navýšení poplatků za odvoz komunálního odpadu, je to obzvlášť těžké. Přát vám mnoho dobrého a hodně sil do nového roku, když některým z vás toto zdražení značně zkomplikuje život, by mohlo působit téměř jako výsměch. Nemám radost z toho, že jste od města dostali do nového roku takový „dárek“, ale jsem přesvědčený o tom, že navýšení bylo nutné. Pokud si najdete čas a článek o odpadovém hospodářství si přečtete, snad to alespoň trochu pochopíte. Deset let se s poplatky za odvoz odpadů nehýbalo, ale náklady na likvidaci odpadů narůstaly... Všechno podražilo a město se stejně jako každý jeho obyvatel musí potýkat se zvyšujícími se výdaji.

Musím však podotknout, že nic jiného (daň z nemovitostí, jízdné v MAD,...) nezvyšujeme.

Doufám, že nic horšího už nás v novém roce nepotká. Žádné další vlny epidemii, žádné válečné konflikty, žádné zdražování nebo omezování. V životě to tak chodí, že „jednou jsi dole, jednou nahoře“. Chci věřit tomu, že dole už jsme byli a že už brzy začneme opět stoupat. Možná pomalíčku, ale přece.

Přeji vám do nového roku pevné zdraví, mnoho sil v překonávání těžkostí a hodně šťastných chvil s rodinou a přáteli

Pilný František 2023
váš starosta města Chrudim

Novoroční ohňostroj

1. 1. 2023 od 17 hod.
Klášterní zahrady

Komentovaná prohlídka výstavy Marka Rejenta

8. 1. od 15 hod.
Výstavní síň Chrudim
v Divadle Karla Pippicha

Kašpárek to zařídí

16. 1. od 17 hod.
Malá scéna
Divadla Karla Pippicha

Jazz ve Vinárně – Gilad Atzmon

17. 1. od 19 hod.
Vinárna Muzeum

Reprezentační ples královského věnného města Chrudim

21. 1. od 20 hod.
Muzeum Chrudim

Už tě mám dost

23. 1. od 19 hod.
Divadlo Karla Pippicha

Zimní pohádka aneb Skřítek Třešnička a Pan Zima

30. 1. od 17 hod.
Malá scéna
Divadla Karla Pippicha

Bůh masakru

31. 1. od 19 hod.
Divadlo Karla Pippicha

Příští uzávěrka:

11. ledna 2023

Nový čestný občan města Chrudim: John Salus

U příležitosti 80. výročí deportace celé chrudimské židovské komunity do nacistických koncentračních a vyhlazovacích táborů byl na návrh Odboru školství, kultury, sportu a památkové péče udělen titul čestného občana města Chrudim panu Johnu Salusovi.

John (Jan Josef) Salus se narodil 14. dubna 1947 v Chrudimi v domě čp. 330 v Poděbradově ulici. Tento dům vybudoval zakladatel rodiny Salusovy v Chrudimi, Emil Salus, již v roce 1893 a otevřel si zde úspěšný obchod a pražírnu kávy a burských oříšků. V tomto domě se narodilo devět Emilových dětí. Osm z nich se dožilo druhé světové války a všechny do jednoho zavraždili nacisté. Z rodiny přežil pouze nejmladší Jan. Je jedním z pouhých sedmi přeživších z Chrudimi, kteří hrůzy nacistického holocaustu přežili.

Jan se zde po válce oženil s Helenou Opočenskou a chtěl pokračovat v rodinném obchodě. Narodil se jim jejich prvorozený syn, výše jmenovaný John Salus. Plány rodiny však zhatila druhá totalita komunistická. Jan Salus se s manželkou a téměř dvouletým synkem rozhodli emigrovat. Odešel tedy s rodinou z Chrudimi do Izraele, což byla jediná legální cesta, kam jako Židé mohli odejít. Z Izraele se v roce 1952 dostali do Kanady, kde se usadili. Jan Salus se díky své pílí a energii brzy vypracoval jak v obchodě, tak v místní politice. Později byl členem místního parlamentu a za svého života se setkal s mnoha politiky, nejen se svou sestřenkou Madeleine Albright, s níž udržoval kontakt až do své smrti, ale třeba i s kanadským premiérem Pierrem Trudeau, jehož syn Justin je současným kanadským premiérem.

John Salus navštívil své rodné město po pádu komunistické diktatury v roce 1990. Od té doby Chrudim pravidelně navštěvuje, nejprve s rodiči, po jejich smrti již sám. Je aktivní v připomínání zdejší židovské komunity, účastní se všech pietních akcí s tím spojených a podporuje je. Jako profesionální fotograf šíří dobré jméno města v zahraničí, kde sdílí na sociálních sítích fotografie ze svých četných návštěv Chrudimi. Díky jejich mezinárodnímu dosahu se tak dostávají krásy města do širokého povědomí.

Udělení čestného občanství je symbolickým gestem nejen k rodině Salusové, která hrála významnou úlohu v historii města, ale také k židovské komunitě jako celku, jež byla nacisty vyvražděna. John Salus je její jediný přímý potomek, ze sedmi přeživších pouze dva měli děti a pouze Salusovi se k Chrudimi dál hlásí. Město tak symbolicky vyznamenalo ty, které nacisté plánovali

vymazat z jeho paměti – i proto transport odjížděl ráno za tmy, aby, pokud možno, nikdo ani nevěděl, kdy a jak ti židé zmizeli...

Alžběta Langová

Statistika matričních událostí

Narození

V listopadu se v Chrudimské porodnici narodilo 63 miminek, z toho 30 dívek a 33 chlapců. Novými občánky města Chrudim se stalo 12 miminek. Oblíbená jména u chlapců byla Tomáš, Vojtěch a Matěj, u dívek pak Anna, Liliana, Lucie.

Svatby

V listopadu uzavřelo manželství 8 párů, z toho 1 manželství bylo uzavřeno před Římskokatolickou církví v obci Kočí.

Úmrtí

V listopadu zemřelo v Chrudimi 48 osob, z toho 23 mužů a 25 žen. Ve 13 případech se jednalo o občany města Chrudim.

Hana Květenská, vedoucí úseku matrik

Gratulace k 90. narozeninám

V roce 1933 byla Marta Burkoňová určitě tím prvním miminkem, které se v novém roce narodilo. V neděli 1. ledna oslaví naše maminka, babička a prababička 90. narozeniny. Chtěli bychom jí popřát, ať ji netrápí žádné neduhy, ať má stále dobrou náladu a veselé nápady. Její neutuchající energie nás nepřestává udivovat a jsme moc rádi, že je tu s námi.

rodina

Pozvánka na prohlídku sportovní haly

Dovolujeme si vás pozvat na prohlídku sportovní haly před započítím rekonstrukce. Sportovní hala bude otevřena pro veřejnost v úterý 10. ledna 2023 od 16.00 do 17.30 hodin, vstup do haly bude umožněn z Opletalovy ulice.

*Kateřina Petrílková a Monika Slaninová,
Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče*

Po deseti letech se letos zvyšují poplatky za odpady

Debatám ve městě v posledních týdnech dominovalo jedno téma: město Chrudim po deseti letech zvyšuje poplatky za odpady. Citelné zvýšení z dosavadních 600 na 1000 Kč má však jasně důvody. Se zvyšujícími se náklady se musí potýkat i město, a pokud se odpadové hospodářství nemá dostávat do stále většího deficitu, je zvýšení poplatku nevyhnutelné. Velký tlak na obec také přináší především předpisy aktuální legislativy.

Zastupitelé na svém prosincovém zasedání odsouhlasili znění *Obecně závazné vyhlášky města Chrudim č. XX/2022, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství*, jež určuje výši poplatku 1000 Kč na osobu za rok. To představuje citelné navýšení o bezmála 67 %. Jak bylo řečeno v úvodu, za vším pochopitelně stojí zvyšující se celkové náklady za nakládání s komunálním odpadem.

Poplatek za komunální odpad činil doposud 600 Kč. Je nutné si uvědomit, že město Chrudim neměnilo poplatek již 10 let, od r. 2013. Před tím docházelo k jeho navýšení každý rok zhruba o 5 %, což by za období, kdy poplatek stagnoval, činilo celkem 390 Kč na osobu. Zbývající náklady nese v plné výši město Chrudim.

Souhrnná čísla za rok 2022 ještě nejsou k dispozici, musíme proto vycházet z výsledků roku předchozího. Celkové náklady na odpadové hospodářství v roce 2021 činily 24 783 992 Kč, z toho 12 441 200 Kč tvořily náklady na svoz, manipulaci a likvidaci smíšeného komunálního odpadu (SKO). Zbývající prostředky město uhradilo za nakládání s ostatními druhy odpadů včetně separovaných komunálních (papír, sklo, plasty, bioodpad) a likvidaci odpadu ze sběrného dvora.

Celkové příjmy do systému odpadového hospodářství však byly 16 970 445 Kč. Poplatky občanů z toho činí 12 919 550 Kč. Další příjmy jsou od spol. EKO-KOM a kolektivních systémů. Rozdíl nákladů a příjmů činí 7 813 547 Kč, pochopitelně k tíži městského rozpočtu; na každého obyvatele město dopláceno přibližně 350 Kč. Předběžný odhad za rok 2022 činí 10–11 milionů korun. To jsou prostředky, které by město mohlo využívat jiným způsobem, například by mohlo vyčlenit více finančních prostředků na investice či pro údržbu.

Za současné ekonomické situace však zároveň nelze reálně počítat se zachováním stejné výše nákladů na odpadové hospodářství jako v předchozích letech. Pro letošní rok 2023 očekáváme růst nákladů z důvodu inflace, která se promítne jak do poplatků za skládkovné, tak i do cen pohonných hmot.

Rekreační objekty osvobozeny, pronajímané objekty nikoli

U rekreačních objektů nadále platí osvobození od poplatku za odpad: dle čl. 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky se osvobozuje fyzická osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu vlastnictví nemovité věci zahrnující stavbu pro rodinnou rekreaci, jež je umístěna na území města a ve které není přihlášená žádná fyzická osoba, a to za podmínky, že vlastník nemovité věci je přihlášen na území města Chrudim. Co to přesně znamená? Od poplatku zůstávají osvobozeny nemovitosti k rodinné rekreaci (např. zahradní domky), ale nově se zpoplatňuje každá další nemovitost poplatníka, kterou na území města vlastní, není v ní hlášen a užívá ji jiným způsobem, například pokud ji pronajímá.

Cílem této změny je eliminovat situaci, kdy v existující nemovitosti vlastníka, který vlastní těchto nemovitostí na území města více, ale sám využívá pouze jednu z nich a ostatní už ne, protože je většinou pronajímá, je komunální odpad také produkován, a to možným nájemcem. Doposud byla taková nemovitost od poplatku osvobozena, přestože i zde odpad vznikal a město jej muselo likvidovat, ač za něj nebyla prováděna žádná úhrada. Nová úprava „odpadové vyhlášky“ by tedy měla přispět alespoň částečně k narovnání krytí finančních prostředků na nakládání s odpady, které neustále rostou.

Nejen občané, i obec je povinná

Nelze opomenout, že dle zákona o odpadech č. 541/2020 Sb., v platném znění se řada povinností vztahuje i na samotnou obec. Obec je povinná převzít veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. Je povinná určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastu, skla, kovů, bioodpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. 1. 2025 také textilu.

Současný zákon o odpadech č. 541/2020 Sb., v platném znění rovněž jasně stanovuje limity produkce směsného komunálního odpadu (SKO) na obyvatele za rok. Pro rok 2021 to bylo 200 kg na osobu, pro rok 2022 190 kg na osobu, pro rok 2023 je stanoven limit 180 kg na osobu atd. Produkce v Chrudimi v roce 2021 činila 204 kg, což by již v roce 2022 znamenalo produkci odpadu 14 kg nad zákonný limit.

Dochází také k zákonnému navýšení poplatků za uložení směsného komunálního odpadu na skládku. Legislativa poplatky za skládkování neupraveného směsného komunálního odpadu navýšila výrazně, navíc počítá s jejich dalším každoročním růstem – to když obce nebudou plnit zákonem stanovený minimální podíl recyklovatelných odpadů. Například pro rok 2020 byl tento podíl stanoven na úroveň 45 %, pro rok 2021 to však již bylo 55 % a poté každý rok o dalších 5 procentních bodů; na letošní rok 2023 je tedy cíl 65% výtřídnosti. V současné době Technické služby hradí za uložení 1 tuny směsného komunálního odpadu na skládku 1500 Kč. Po překročení zákonem daného limitu na osobu to bude již 1900 Kč. To vše jsou tlaky, se kterými se musí město vyrovnávat, a jedním z důsledků je mimo jiné i vyšší finanční náročnost celého odpadového hospodářství města.

Jak na platbu?

V souvislosti se změnou sazby poplatku se mění způsob jeho platby. Vzhledem k vyšší finanční náročnosti je nově stanoven na dvě splátky, a to vždy 500 Kč k 31. květnu a k 30. září kalendářního roku. Konkrétní informace k placení za odpady budou zveřejněny v únorovém vydání Zpravodaje, na webových stránkách www.chrudim.eu a na dalších informačních kanálech města. Prosíme, do obdržení složenky neposílejte na účet města za svoz odpadu žádné platby. Děkujeme za pochopení.

red

Odbor investic informuje

Z velkých investičních akcí, které budou probíhat během ledna s ohledem na klimatické podmínky, uvádíme následující: *Výstavba splaškové kanalizace Medlešice a Oprava lávky L20 v Moravské ulici.*

V prosinci byla zkolaudována *Přístavba stávajícího objektu JPO III Chrudim*, předána byla rovněž akce *Havárie hradební zdi pod průchodem Myší díra* (o obou akcích jsme psali více v prosincovém zpravodaji).

Přístavba poslouží nejen hasičům, ale i celé obci. V patře vznikly univerzální prostory, kde se může odehrávat společenský život obce

Na akci *Přístavba a rekonstrukce sportovní haly Chrudim, I. etapa*, byla podepsána smlouva s vybraným zhotovitelem. Práce budou probíhat od ledna 2023 do léta 2024. Předmětem plnění veřejné zakázky na stavební práce jsou stavební úpravy, energetické úspory a nástavba nové multifunkční haly.

Na střeše sportovní haly bude instalována fotovoltaika, případné přebytky výkonu budou primárně využívány na ohřev teplé užitkové vody. Zdrojem tepla bude přívod horkovodu z centralizovaného zásobování tepla Elektráren Opatovice. Projekt počítá s instalováním vzduchotechniky. Část dešťových vod bude svedena do akumulací nádrže pro možné využití např. Technickými službami Chrudim 2000, spol. s r. o.

Fotovoltaická výroba je již osazena na celé řadě budov města nebo městských společností, zde na střeše objektu Technických služeb

Zimní období je rovněž ve znamení projekčních příprav. Důraz klademe zejména na energetickou úsporu objektů.

Petr Pecina, vedoucí Odboru investic

Nová zelená úsporám Light – MAS Chrudimsko je tady pro vás

Ministerstvo životního prostředí přichystalo nový dotační program s názvem Nová zelená úsporám Light, který nabízí pomoc domácnostem zasaženým vysokými cenami energií. Cílem programu je lidem poskytnout rychlá, snadná a efektivní opatření s přiměřenými náklady, která jim přinesou úsporu.

Patříte mezi cílové skupiny možných žadatelů?

- Žadatel je vlastníkem posuzované nemovitosti a má v ní trvalý pobyt počínající před 12. 9. 2022.
- Žadatel a všichni členové jeho domácnosti pobírají starobní důchod nebo invalidní důchod 3. stupně.
- Žadatel v období mezi 12. 9. 2022 a dnem podání žádosti o podporu pobíral příspěvek na bydlení.

Co se nabízí a jaké jsou možnosti čerpání z programu Nová zelená úsporám Light?

Prostřednictvím programu je možné získat dotaci ve výši až 150 tisíc korun na jeden rodinný dům nebo trvale obývaný rekreační objekt. Dotace je vyplácena ve výši 100 % předem na bankovní účet žadatele. Žádost je vždy možné podat pouze jednou.

Dotaci lze využít na výměnu oken, dveří, zateplení střechy, fasády, stropu nebo podlahy. V rámci jedné žádosti je možné kombinovat různá opatření, přičemž na každé opatření je stanovena jednotková částka, kterou lze z dotace získat. Stavební úpravy je nutné zrealizovat do 12 měsíců od přidělení dotace.

Co je nutné mít před podáním žádosti připraveno?

Před podáním žádosti je nezbytné zřídit si elektronickou identitu občana, mít doklad, který potvrzuje vlastnictví bankovního účtu, potvrzení prokazující čerpání důchodu nebo příspěvku na bydlení a fotografie míst před zahájením úprav.

Pokud se rozhodnete využít možnosti čerpání z tohoto dotačního programu, kontaktujte Místní akční skupinu Chrudimsko, z. s. (MAS) nebo Energetické konzultační a informační středisko (EKIS). Tito vám zdarma vystaví odborný posudek, který je nezbytnou součástí pro podání žádosti. Zároveň vám pomohou při administraci žádostí o dotaci (vydávání odborných posudků a závěrečné zprávy).

Přehledné informace o dotačním programu naleznete na webových stránkách MAS Chrudimsko www.maschrudimsko.cz. Zde také najdete kontakty na pověřené pracovníky, kteří jsou vám ochotni poradit (Jana Pavlišová, tel. 731 188 837).

Žádosti bude možné podávat od 9. 1. 2023 prostřednictvím informačního systému AIS SFŽP ČR (Agendového informačního systému Státního fondu životního prostředí České republiky). Příjem žádostí potrvá až do vyčerpání financí, které jsou na daný dotační program poskytnuty.

Po dokončení prací bude nutné realizaci opatření doložit fotografiemi a závěrečnou zprávou, kterou vám zdarma vyplní rovněž zástupci Místních akčních skupin (MAS).

Šárka Trunečková, předsedkyně MAS Chrudimsko, z. s.

Podávání žádostí o dotace a granty na rok 2023

Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče MěÚ Chrudim (dále jen OŠK) sděluje všem zájemcům o poskytnutí dotací a grantů z prostředků města Chrudim na rok 2023, že dle platných Programů pro poskytování dotací a grantů (dále jen Program) je termín pro podání žádostí pro všechny tyto formy podpory města od 1. ledna do 15. ledna 2023. Žádosti se podávají prostřednictvím webové aplikace DaG.

Programy jsou k dispozici na OŠK MěÚ Chrudim (Pardubická 67) a na webových stránkách města www.chrudim.eu v sekci Odboru školství, kultury, sportu a památkové péče, záložka *Formuláře*. Žádosti musí splňovat podmínky uvedené v Programu. Žádosti doručené po termínu a žádosti, které nebudou splňovat předepsané náležitosti, budou vyřazeny z projednávání.

Město Chrudim bude prostřednictvím OŠK přijímat žádosti na:

- 1) dotace sportovní,
- 2) dotace kulturní,
- 3) dotace ostatní – nezařaditelné mezi sport a kulturu,
- 4) granty v rámci programu Zdravé město a MA 21.

Bližší informace Vám podá Monika Slaninová (469 657 671, monika.slaninova@chrudim-city.cz) a Věra Poučová (469 657 696, vera.poucova@chrudim-city.cz).

Monika Slaninová a Věra Poučová, OŠK

Tvořím Chrudim 2023

Participativní rozpočet rozjíždí svůj čtvrtý ročník. Pro rok 2023 jsou již schválena nová pravidla, která navyšují možnost maximální částky pro jeden podaný projekt na výši 700 tisíc Kč. Celková částka pro realizaci projektů v rámci participativního rozpočtu činí 1,5 mil. Kč. I v tomto roce je možné přihlásit projekty, které nebyly realizovány v minulých ročnících.

Jedním z projektů podpořených z participativního rozpočtu jsou chodníkové hry u Klášterních zahrad

Pravidla včetně povinných příloh jsou zveřejněna na webu tvorim.chrudim.eu.

Na realizaci kterých projektů se budete moci těšit v příštím roce?

V Husově ulici vznikne nové dětské hřiště. Habříkova stezka poznání a přátelství vytvoří ucelený okruh, který propojí dětské hřiště v místní části Topol s Chrudimí (v lokalitě na Větrníku) a s místní částí Vestec. Podél stezky budou umístěny interaktivní hrací prvky s přírodní tematikou. Obyvatelé Markovic se budou moci zase těšit na novou workoutovou tělocvičnu.

Budeme se těšit na vaše nápady a na nové projekty, které budou připraveny v roce 2023. Pokud budete potřebovat poradit či své nápady konzultovat, obraťte se na nás, e-mail: sarka.trunekova@chrudim-city.cz.

Šárka Trunečková,
Zdravé město a MA21

Rozpočet města na rok 2023

Zastupitelé města Chrudim na svém jednání v pondělí 12. prosince schválili mj. rozpočet města na rok 2023.

Východiskem pro sestavení návrhu rozpočtu byla aktuální finanční situace města, zohlednění aktuálního vývoje ekonomiky a opatření v oblasti veřejných financí. Negativní dopady má probíhající válečný konflikt na Ukrajině, energetická krize, růst inflace, úrokové sazby a dopady pandemie Covidu na ekonomiku a průmysl, tedy i na hospodaření státu a následně obcí.

Celkové vlastní příjmy města byly schváleny ve výši 581 190 700 Kč, z nich přijaté dotace jsou uvedeny částkou 61 124 300 Kč.

V příjmové oblasti pak dojde stejně jako v roce 2022 k zapojení kontokorentu a také k dočerpání investičního úvěru na kanalizaci v Medlešicích, na přístavbu a rekonstrukci sportovní haly v částce 75 mil. Kč pro rok 2023 (úvěr se bude čerpat v celkové výši do 150 mil. Kč do konce roku 2024) a zapojení finančních rezerv (více než 71 mil. Kč), takže konečné zdroje rozpočtu činí 790 498 100 Kč.

Celkové zvýšení příjmů města se výrazně promítlo do objemu výdajových kapitol. Nejvyšší nárůst zaznamenal Odbor investic, který má v rozpočtu celkem 249 512 500 Kč (navýšení o 89 mil. Kč oproti minulému roku). Do této částky se promítá např. výstavba splaškové kanalizace v Medlešicích (51,5 mil. Kč), výstavba knihovny v Topolské ulici (18,5 mil. Kč), rekonstrukce sportovní haly (75 mil. Kč), fotovoltaické výroby (9,2 mil. Kč) a další akce.

Výdaje města jsou schváleny ve výši celkem 790 498 100 Kč.

Město Chrudim je zřizovatelem patnácti příspěvkových organizací, které jsou napojeny na rozpočet města prostřednictvím výdajových kapitol. Finanční vztah k těmto organizacím činí v roce 2023 celkem 84 442 100 Kč. V rámci rozpočtu je stanoven také dotační vztah vůči obchodním společnostem – Sportovní areály města Chrudim s. r. o. (33 694 100 Kč) a Městské lesy Chrudim, s. r. o. (695 000 Kč).

red

Plán CSSP na prosinec

Posezení s hudbou a tancem

12. 1. od 16 hodin

POZOR! Změna dne z pondělí na čtvrtek.

Hraje skupina pana Zdeňka Škvařila.

Měšťanská restaurace

Anglický jazyk pro seniory

Přednáší paní Eliška Macháčová.

klub seniorů v Městském parku

první skupina 16., 23. a 30. 1. v 9 hodin

druhá skupina 17., 24. a 31. 1. v 9 hodin

třetí skupina 18. a 25. 1. v 9 hodin

čtvrtá skupina 19. a 26. 1. v 9 hodin

Arteterapie

Přednáší Ing. Eva Mašínová.

klub seniorů v Městském parku

první skupina 6. a 13. 1. od 9 hodin

druhá skupina 6. a 13. 1. od 12 hodin

Kavárnička (pro klienty DPS)

19. 1. ve 14 hodin – DPS Obce Ležáků

24. 1. ve 14 hodin – DPS Soukenická

ve 14.30 hodin – DPS Strojářů

Dita Potužáková, asistent Senior klubu

Bezplatná poradna pro osoby se zdravotním postižením a seniory v Chrudimi

Nevíte si rady a potřebujete poradit? Obráťte se na Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o. p. s.

Můžete nás kontaktovat s nejrůznějšími dotazy a problémy v oblasti poradenství:

- Zprostředkujeme vám kontakty na úřady, právníka, psychologa, pečovatelskou službu atd.
- Poradíme v oblasti státní sociální podpory, invalidních důchodů, příspěvku na péči a dávek pro OZP – průkazy ZTP, příspěvek na mobilitu atd.
- Pomůžeme vám při sepisování žádostí, případně odvolání, při vyplňování formulářů.
- Poradíme v oblasti rehabilitačních a kompenzačních pomůcek – jaké jsou pro vás nejvhodnější, kde si je můžete zapůjčit a jak získat pomůcku vlastní.

- Pomůžeme vám při hledání vhodného pracovního uplatnění.

Při řešení situace vám bude umožněna práce na počítači, využití scanneru, tiskárny a telefonu. Neváhejte se na nás obrátit od pondělí do pátku, od 8 do 16 hodin.

Pracoviště Chrudim:

Revoluční 594 (pod nádražím). Můžete také zavolat na tel. čísla 775 693 982, 469 620 320.

Naděžda Medková, sociální pracovnice

Občanská poradna slaví 20. výročí

Před dvaceti lety, přesně 16. ledna 2003, se poprvé otevřely dveře Občanské poradny Oblastní charity Chrudim v budově chrudimské fary a poradna přivítala první klienty. Od té doby ji navštívilo téměř 10 tisíc klientů a bylo položeno bezmála 12 tisíc dotazů.

Foto: Petra Dvořáková

Za tu dobu našli u odborných pracovníků poradny pomoc mnozí obyvatelé, kteří se dostali do složité situace v souvislosti s pracovněprávními vztahy, bydlením anebo se ocitli v dluhové pasti. Poradenství poskytujeme také v oblasti sociálních dávek, školství a rodinného či trestního práva. Jedná se v regionu Chrudimska o nezastupitelnou pomoc ve chvíli, kdy se člověk dostane do nepříznivé životní situace.

V rámci odborného sociálního poradenství nabízíme také Poradenství pro pečující osoby. Jedná se o terénní formu služby, kdy naše sociální pracovnice přichází přímo do domácností a pomáhají klientům a jejich rodinám s vedením praktických nácviků, jak se o svého blízkého postarat, aby mohl zůstat ve svém domácím prostředí.

Občanská poradna od dubna 2022 pomáhá na adrese Radoušova 1420 v Chrudimi. Nyní je odborné sociální poradenství veřejnosti dostupnější, nově s bezbariérovým vstupem a čekárnou, která zajistí anonymitu a komfort klientů. Kancelář disponuje dvěma konzultačními místnostmi, což umožňuje vyšší využitelnost Občanské poradny. Prostory jsou lépe situované, jejich umístění v blízkosti Městského úřadu Chrudim a Úřadu práce nově skýtá daleko vyšší provázanost mezi klienty a již zmíněnými úřady.

V nelehké době s rostoucími cenami služeb, energií a potravin se na služby poradny klienti ve zvýšené míře obrací s dotazy ohledně státní pomoci. Klientům nejčastěji poskytujeme informace o příspěvku na bydlení či přídatku na děti. Řešíme ale také možnosti, jak ušetřit v domácnostech. Služba poradny je poskytována anonymně a zdarma formou poradenského rozhovoru. Kromě pátku nás můžete navštívit každý všední den osobně nebo nás kontaktovat telefonicky či emailem – 704 675 408, poradna@charitachrudim.cz.

Michaela Horníčková, Oblastní charita Chrudim

Nadační fond Nejste sami

Nadační fond Nejste sami byl založen na konci srpna roku 2022 za účelem podpory neziskové společnosti Lůžkové a sociální centrum pro seniory o. p. s. (dále jako LSCS) sídlícího v Chrudimi. Tato společnost již od roku 2012 poskytuje svoji kvalitní a odbornou péči zejména klientům s Alzheimerovou chorobou přednostně z Chrudimi a Pardubického kraje.

Posláním fondu Nejste sami je informovanost občanů, firem a institucí o celospolečenském problému, kterým je péče o seniory a zejména klienty s Alzheimerovou demencí. Nadační fond Nejste

sami bude vděčný za každého partnera, kterému tato problematika není lhostejná. Může nám pomoci fyzická osoba s jednorázovým darem, nebo velká firma, která se stane dlouhodobým partnerem. Poďte s námi tvořit životní maják pro seniory. Dnes máte možnost pomoci provozu zařízení, které možná jednou oceníte sami.

V případě vašeho zájmu můžete přispět na naše účty 6293338319/0800 a 6293280399/0800, figurujeme i na platformě gvt.cz. Děkujeme. Více informací najdete na www.nejste-sami.cz.

Kateřina Kurková

Tříkrálová sbírka 2023

Již tradičně v téměř 70 obcích a městech na Chrudimsku organizuje Oblastní charita Chrudim Tříkrálovou sbírku, která se uskuteční od 1. do 15. ledna 2023. Tříkráloví koledníci budou putovat dům od domu a přinesou vám radostné poselství Vánoc a přání všeho dobrého. Přítom poprosí o dar na pomoc lidem v nouzi.

Většina vykoledovaných peněz pomůže přímo v našem regionu, zbylé využije Charita na své záměry na diecézní a celostátní úrovni. Přispíváme také na humanitární projekty v zahraničí a pomáháme lidem v sociální nouzi.

Koledníci Oblastní charity Chrudim budou vybírat finanční příspěvky do úředně zapečetěné kasičky, opatřené charitním logem, a obdarují dárce drobnou pozorností. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

QR Platba

Pokud k vám králové nedorazí nebo jim nebudete moci otevřít, můžete si tříkrálovou atmosféru užít i virtuálně.

Příspěť lze také online na sbírkový účet 66008822/0800 s variabilním symbolem 777955008, který je určen přímo pro Oblastní charitu Chrudim.

Výtěžek sbírky opět použijeme na pomoc nemocným, umírajícím, tělesně postiženým, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším potřebným v našem regionu. Sběrka pomáhá zejména při zajištění domácí hospicové péče, pečovatelské služby, osobní asistence, občanské poradny a domácí zdravotní péče.

Příspěť můžete také do kasiček, umístěných v obcích a městech například v obchodech a na dalších veřejně dostupných místech. Seznam těchto míst naleznete na www.chrudim.charita.cz.

Děkujeme všem koledníkům, dobrovolníkům a zaměstnancům Oblastní charity Chrudim, kteří se na Tříkrálové sbírce podílejí a pomáhají tak dobré věci.

Roman Pešek,
ředitel Oblastní charity Chrudim

CSSP hlásí změny

Rada města v pondělí 19. prosince schválila změnu v úhradách za úkony pečovatelské služby a denních stacionářů Pohoda a Jitřenka s platností od 1. ledna 2023.

Ke změnám dochází v souvislosti s navýšením cen obědů. Chrudimská nemocnice a. s., dlouhodobý dodavatel obědů, ke konci roku vypověděl Centru sociálních služeb a pomoci Chrudim smlouvu o poskytování stravy. Od ledna bude tedy organizace odebírat stravu od Sociálního podniku služeb s. r. o., Hradec Králové, který je jako jediný z oslovených subjektů schopen zajistit dietní stravování, dodávku sedm dní v týdnu i servis mytí nádobí (jídlnosičů). Hodnota jednoho oběda je nově ve výši 105 Kč, cena je bez dopravy.

Dále dochází k doplnění služeb v balíčcích péče, kde se jedná např. o holení vousů,

úpravu a převlečení lůžkovin nebo pomoc při základní péči o vlasy a nehty na ruce. Doplněn je také balíček stravování, a to o pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru, umytí nádobí apod. Důvodem je z kvalitnější a doplnění vysokého standardu poskytované péče.

V této souvislosti také radní města vzali se souhlasem na vědomí navýšení počtu zaměstnanců Centra sociálních služeb a pomoci Chrudim o jednoho pracovníka pro pečovatelskou službu. Toto opatření je reakcí na zvýšenou poptávku klientů města i na vzrůstající potřebu pomoci stávajícím klientům.

Příspěvková organizace je zařazena do Sítě sociálních služeb Pardubického kraje a mzdové náklady jsou tedy částečně kryty krajskou dotací. V roce 2022 obdržela pečovatelská služba dotaci ve výši 6,3 mil. Kč, na letošní rok je již žádost o dotaci podána.

V příštím roce chytá centrum školení pro chytré mobilní telefony pro širokou seniorskou veřejnost a rozšíření aktivit Senior centra. Více informací naleznete na stránkách www.socialni-sluzby.cz.

red

Poděkování

Speciální základní škola a praktická škola Chrudim společně se SRPDŠ velmi děkuje všem sponzorům, kteří během roku 2022 podpořili naši školu a přispěli do fondu SRPDŠ.

Paní Bc. Jitce Aglajce Malinské s kolegyňami ze společnosti JOYin za pomoc při přípravě charitativního bazárku. Klubu FIDO a neziskové organizaci Příležitost k podání ruky, z jejichž finančních prostředků byly pořízeny výukové počítačové programy a pomůcky do terapeutických místností. Dále pak Dr. Ing. Ireně Pithartové z Obchodní akademie Chrudim, která přispěla na účet SRPDŠ a díky níž nadále pokračuje spolupráce mezi našimi školami.

Poděkování patří i vám, kteří jste zakoupili zboží v charitativním bazárku. Vaši přízní si velice vážíme.

zaměstnanci SpZŠ a PŠ Chrudim

Volba prezidenta v Chrudimi

K volbě prezidenta v prvním kole půjdeme v pátek 13. ledna a v sobotu 14. ledna 2023. Bude-li se konat i druhé kolo volby, a je to velice pravděpodobné, bude se konat za 14 dnů, v pátek 27. ledna a v sobotu 28. ledna 2023.

Roznos hlasovacích lístků proběhne v Chrudimi až po Novém roce, od 2. do 9. ledna 2023. Obálky pro roznos lístků budou tradičně modré, velikost lístků bude odpovídat formátu A5. Vyberte si proto po svátcích schránky, ať se vám lístky v záplavě slevových akcí neztratí! Opakovaně vás žádáme: označte si, prosím, jmenovkami svoje schránky! Vy možná víte, že jste rodina Nováková a trvalý pobyt s vámi má i babička Novotná. Ale když to na schránce není, jakpak má babičku Novotnou najít roznašeč v hromadě poštovních schránek velkého domu, kde žádný Novotný není? Nebo tam pan Novotný je a diví se, proč má lístky navíc... Kolika z nás už se na schránce jméno dávno smazalo? Třeba neuvěříte, ale nejvíc reklamací doručení máme tam, kde jsou špatně označené schránky. A nejvíce dotazů – kde najdu své lístky, je od těch, kteří nebydlí na adrese trvalého pobytu. Lístky jsou vám doručovány vždycky na adresu trvalého pobytu, ať už máte nebo nemáte uvedenu doručovací nebo kontaktní adresu. Je to tak u všech voleb a odpovídá to vaší příslušnosti k volebnímu okrsku.

Voliči s trvalým pobytem Resselovo náměstí 77 – adresa úřadu – si mohou vyzvedávat volební lístky na recepci Městského úřadu Chrudim na Pardubické ulici. Hlasovací lístky budou doručovány voličům na adresu trvalého pobytu pouze v prvním kole volby. Budeme-li volit prezidenta republiky i v druhém kole, lístky dvou postupujících kandidátů dostanete až ve volební místnosti. Pro druhé kolo se volební lístky nikde neroznáší, Chrudim není výjimkou.

Hlasování je při volbě prezidenta jednoduché: z dodané sady lístků si vyberete jeden s kandidátem, kterému chcete dát hlas. Vybraný lístek se nijak neupravuje, pouze se ve volební místnosti vloží do úřední obálky a ta se vhodí do volební schránky. Při té příležitosti: víte, že nám rostou po volbách počty vydaných občanských průkazů? Kdopak z nás až ve volební místnosti zjistí, že jeho průkaz už není platný? Pozor! Už nemáme možnost vám zajistit výrobu občanského průkazu na počkání, zákon to v roce 2021 zrušil. Nechcete se radši hned na platnost svých dokladů podívat? Třeba ještě stihnete požádat o nový. Volit můžete s občanským průkazem nebo cestovním pasem. Ostatní průkazy jsou zcela výjimečné – cestovní průkaz, diplomatický nebo služební pas. Řidičským průkazem totožnost při volbách neprokážete! Chcete přece volit a ne ukázat, že umíte řídit motorku, auto nebo kamion...

Volební místnosti v Chrudimi zůstávají na stejných místech jako v podzimních komunálních volbách. Bohužel, nejsou všechny bezbariérové. Potřebujete-li zajistit přenosnou volební schránku, zavolejte nám na telefonní čísla 469 657 200 nebo 206. Ve dnech voleb o ni můžete také požádat přímo volební komisi svého volebního okrsku. Telefonní kontakty do volebních místností budou zveřejněny na webových stránkách města.

Při volbě prezidenta mohou být vydávány voličské průkazy. Voličský průkaz vás opravňuje volit v kterémkoli volebním

okrsku, nemusíte volit v místě trvalého pobytu. Pokud čtete lednový zpravodaj, tak už mnoho času pro vyřízení voličského průkazu nezbyvá: nejspíše může být průkaz vydán osobně na úřadě podle místa trvalého pobytu ve středu 11. ledna 2023 do 16.00 hodin.

Dotazy k vydávání voličských průkazů nebo k volbám v nemocnicích nebo domovech pro seniory, prosím, směřujte na číslo 469 657 202. V Chrudimi spolupracujeme se všemi zařízeními pro seniory, s nemocnicí i hospicem. Chceme, aby všichni voliči, kterým to zákon umožňuje, mohli volbu provést.

Na něco jsme zapomněli nebo se chcete se na cokoli k volbě prezidenta zeptat?

Tady je volební tým města Chrudim:

- **Eva Doležalová**, tel. 469 657 200 a 731 682 989, eva.dolezalova@chrudim-city – kompletní zajišťování voleb;
- **Miluše Němcová**, tel. 469 657 202, miluse.nemcova@chrudim-city.cz – seznamy voličů a voličské průkazy;
- **Lucie Benedikta Petrusová**, tel. 469 657 206, lucie.petrusova@chrudim-city.cz – organizace činnosti volebních komisí, spolupráce s obcemi;
- **Monika Smolařová**, tel. 469 657 204, monika.smolarova@chrudim-city.cz – vyúčtování, materiály pro volby.

*Eva Doležalová,
vedoucí Správního odboru*

Cena vody v roce 2023

Žádný dramatický cenový nárůst u vodného a stočného na Chrudimsku se v roce 2023 konat nebude, cena za metr krychlový vody se změní v řádech korun. Ve srovnání se skokovým růstem cen energií, plynu, dalšího zboží a služeb se jedná o stabilní vývoj.

Celkový růst ceny vodného a stočného pro rok 2023 je o cca 7,3 % v jednosložkovém vyjádření, což je výrazně pod inflaci roku 2022, i pod předpokládanou výši inflace pro rok 2023. Cena pohyblivé složky za pitnou vodu se pro odběratele mění o 8,3 % (to je o 4,02 Kč/m³), v případě stočného je to rovněž o 8,3 %, což představuje částku 4,02 Kč/m³.

Cena za vodné a stočné bude i v roce 2023 dvousložková. Po 1. lednu zůstane nezměněna pevná složka vodného a stočného u všech odběratelů. Tam, kde je instalován nejběžnější typ domovního vodoměru s průtokem do 2,5 m³ za hodinu, zůstává u vodného tato cena na úrovni 805,20 Kč/rok, u stočného na úrovni 844,80 Kč/rok. Všechny ceny jsou vždy uvedeny včetně DPH 10 %.

Při vyjednávání o cenách bylo nutné vzít v úvahu řadu skutečností. Meziročně došlo ke zdražování vstupních surovin, zvyšují

se ceny chemikálií používaných při čištění surové i odpadní vody. Na růst cen energií se již reagovalo změnou cen od 1. 6. 2022. Nejistá však zůstává především otázka budoucích cen pohonných hmot a stavebních prací.

Pozitivním faktorem, zejména pro stanovení ceny vodného na rok 2023, byl růst spotřeby vody a růst počtu připojených obcí i individuálních vlastníků nemovitostí na kanalizační síť.

redakce (na základě podkladů společností VS Chrudim a Vodovody a kanalizace Chrudim)

Zprávy z rady a zastupitelstva

Přinášíme výběr z jednání Rady města Chrudim a Zastupitelstva města Chrudim. Všechna usnesení z jednání rady a zastupitelstva města jsou zveřejněna na www.chrudim.eu.

Rada města Chrudim na svém jednání 14. 11. 2022 schválila smlouvu o dílo s MgA. Petrem Švolbou k barokní „zповědnici“ do Muzea barokních soch, jež je součástí projektu na zatraktivnění muzea pro rodiny s dětmi. Vznikne program pro děti na principu dobrodružné hry, jež zahrnuje již dokončený krátký animovaný film s příběhem o historii Chrudimi a bludiště v suterénu muzea. Barokní „zповědnice“ je poslední částí bludiště před realizací.

Rada města Chrudim na svém jednání 21. 11. 2022 ve výkonu působnosti valné hromady společnosti Městské lesy Chrudim, s. r. o. jmenovala Ing. Petra Štěpánka, dosavadního referenta oddělení přírodního prostředí Městského úřadu Chrudim, do funkce jednatele společnosti Městské lesy Chrudim, s. r. o.

Rada města Chrudim na jednání 21. 11. 2022 schválila zhotovitele projektové dokumentace pro sloučené územní a stavební řízení a provádění stavby na opravu lávky L03 v ulici V Průhonech, Chrudim. Uvedené práce provede společnost MDS PROJEKT s. r. o., Vysoké Mýto. Z důvodu urychlení opravy mostu byl zhotovitel schválen v režimu výjimky z městské směrnice č. SM018 o zadávání veřejných zakázek. Cenová nabídka je ve výši 407 528 Kč vč. DPH, termín zhotovení uvedené projektové dokumentace je 30. 6. 2023.

Rada města Chrudim na jednání 5. 12. 2022 schválila Směrnici města Chrudim o energetickém managementu. Směrnice popisuje systém managementu hospodaření s energií, jejím cílem je usnadnit činnosti prováděné v rámci energetického managementu a snižování energetické náročnosti budov a zařízení v majetku města.

Rada města Chrudim na jednání 5. 12. 2022 schválila návrh dodatku č. 1 smlouvy mezi Krajským ředitelstvím policie PK a městem Chrudim o výpůjčce budov čp. 46, Všehrdovo náměstí a čp. 47, Hradební ul., které jsou využívány pro účely ubytování uprchlíků z Ukrajiny.

Zastupitelstvo města Chrudim na svém jednání 12. 12. 2022 schválilo rozpočet města na rok 2023 (viz samostatný článek na str. 7). Zastupitelé rovněž schválili střednědobý výhled města Chrudim 2022–2026.

Na tomtéž jednání schválili zastupitelé znění Obecně závazné

vyhlášky města Chrudim č. XX/2022, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství (více v hlavní tématu na str. 4–5).

Zastupitelstvo města Chrudim na jednání 12. 12. 2022 schválilo návrh na realizaci discgolfového hřiště v Městském parku v Chrudimi dle projektu předloženého spolkem DiscGolf Chrudim z. s. Realizace proběhne za podmínek, že mj. spolek předloží potřebná souhlasná vyjádření dotčených orgánů státní správy k realizaci, hřiště bude veřejně přístupné, jeho užití bude bezplatné a odpovědnost za jeho provoz, stav jednotlivých prvků i případně způsobené škody ponese spolek DiscGolf Chrudim z. s., v případě nedodržení provozního řádu pak jednotliví hráči, spolek bude mít uzavřenou pojistnou smlouvu na škodu nebo újmu na životě, zdraví či majetku vzniklou při hraní discgolfo.

red

Technické služby informují

Vážení spoluobčané, na prahu nového roku mi dovoluť ještě jednou vám popřát hlavně zdraví a osobní spokojenost v roce 2023. Zároveň jsem k 31. 12. 2022 ukončil svou činnost ve společnostech Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o. a Sociální podnik města Chrudim.

Bylo mi ctí pracovat v těchto společnostech a přispět k jejich všeobecnému rozvoji. Rád bych touto cestou poděkoval všem pracovníkům obou společností za 12 let společné práce ve všech oblastech zabezpečení města, dále také všem obchodním společnostem, se kterými jsem měl možnost spolupracovat, a v neposlední řadě i všem pracovníkům Městského úřadu Chrudim, zejména Odboru územního plánu a regionálního rozvoje, Odboru správy majetku a Odboru investic za léta spolupráce v odvětvích, která měli na starosti. V době, kdy píšu tento text, ještě není o mém nástupci rozhodnuto.

A teď pár informací k začátku roku 2023.

Hromadný **svoz vánočních stromků** proběhne 10. a 12. ledna. Prosím vás o uložení vánočních stromků v těchto dnech vedle kontejnerů na komunální odpad.

Společnost ve spolupráci s městem Chrudim připravuje několik projektů, kterými bychom rádi zefektivnili třídění odpadů v našem městě. Jak už jsem v minulosti několikrát předesílal, nový zákon o odpadech neúprosně tlačí na poměr vytríděného odpadu k směsnému komunálnímu odpadu. Toho docílíme pouze a jen důsledným tříděním jednotlivých komodit a tím budeme automaticky snižovat množství komunálního odpadu, který ukládáme na skládky. Náklady na likvidaci neustále rostou a v dalších letech budu tato kritéria neustále vyšší a vyšší.

Pokud máte zájem dostávat novinky a upozornění z TS, stačí se přihlásit k odběru aktualit na stránkách www.tschrudim.cz/aktuality.

Naše poděkování patří všem, kteří se zúčastnili rozsvícení vánočního stromku v útulku a přinesli dárečky pro naše čtyřnohé svěťence. Moc za ně děkujeme a věříme, že nám zachováte přízeň.

Zdeněk Kolář, bývalý ředitel společnosti

Vrací se ptačí zpěv do města?

V loňském únoru provedla spol. EKOSFER Solutions, s. r. o. instalaci budek pro ptáky a netopýry na území města Chrudim. Instalace budek byla výsledkem projektu Vraťme ptačí zpěv do města! Tento projekt byl jedním z vítězných v předposledním ročníku soutěže participativního rozpočtu Tvořím Chrudim (více informací najdete v loňském dubnovém vydání Zpravodaje). V prosinci, v pohnízdním období, byla provedena kontrola stavu a obsazenosti a vyčištění všech typů budek.

foto: Honza Švorc

Hlavními cíli projektu, jehož autorkou je paní Naděžda Gutzerová, bylo navýšení počtu hnízdních stanovišť pro dutinové druhy ptáků v intravilánu města, navýšení počtu potenciálních denních úkrytů netopýrů, příspěvek k biologické ochraně stromů, zajištění náhradních stanovišť po případném kácení a prořezávce, výzkum a inventarizace hnízdění ptáků v městském prostředí, posílení environmentálního povědomí obyvatel a návštěvníků.

Vyvěšeno bylo celkem 135 kusů budek třech konstrukčních typů (116 sýkorníků, 13 špačníků a 6 netopýrníků), a to v devíti lokalitách: Městský park, sídliště Leguma, sídliště Rozhledna, sídliště U Stadionu, Palackého třída, Klášterní zahrady a Školní náměstí, Michalský park, sídliště Stromovka, park Střelnice. Doplnkově byla v pěti lokalitách osazena krmítka pro přezimující druhy, pro zvýšení atraktivity území potenciálních hnízdičů.

Po kontrole technického stavu bylo provedeno určení organismů obsazujících budku, následně byla budka vyčištěna pro opětovné využití v příští hnízdní sezóně, případně opravena. Sledována byla obsazenost jednotlivých typů budek ptáky, případně savci a blanokřídlým hmyzem. Identifikace druhů ptáků, které dané budky využívaly, byla prováděna podle typu použitého hnízdního materiálu, vývržků, vajec, peří nebo uhynulých mláďat.

Využití sýkorníků bylo na základě kontroly a čištění budek pro tyto drobné pěvce v roce 2022 vypočteno na 59,5 %, zahrnujeme sem dokončená hnízda, základy hnízd, nocoviště ptáků. Dokončená hnízda ptáků byla nalezena v celkem 41,4 % budek. Budky byly využívány ke hnízdění nejméně 3 druhy sýkor, nejčastěji to byla sýkora koňadra, poté modřinka a sýkora uhelníček. Nedokončené základy hnízd byly zaznamenány u dalších 10,3 %. Nocoviště ptáků byla nalezena v 7,8 % budek, celkem 40,5 % budek zůstalo v loňském roce ptáky nevyužito.

Špačnický, budky pro špačky obecné, byly v loňské hnízdní sezóně využity cílovým druhem z 30,8 %. Celkem 61,5 % špačnicků bylo využito ptáky, nejvíce špačkem obecným, útočiště zde však našla i sýkora modřinka, sýkora koňadra a neurčený druh sýkory.

Pobytové stopy blanokřídlého hmyzu nebyly v sýkornících a špačnickách zaznamenány, stejně tak ani stopy savců. Předpokládat však lze výskyt plchů nebo myšice.

Pobytové stopy savců nebyly zjištěny ani v netopýrnících, netopýrníky nebyly v roce 2022 cílovou skupinou organismů využity.

Využití i obsazenost instalovaných budek jsou v prvním roce vyvěšení nižší, ale odpovídají obdobným typům stanovišť. Výsledky mohly být ovlivněny i pozdější instalací v polovině února a relativně suchým rokem v kritické fázi hnízdní sezóny. V následujících letech lze očekávat vyšší hodnoty obsazenosti a vyšší druhovou diverzitu, a to především díky delší době expozice budek v nabídce umělých hnízdních dutin. K vyšší atraktivitě území by měla přispět i instalovaná krmítka.

red (dle podkladů spol. EKOSFER Solutions, s. r. o.)

To nejlepší z InDance v jednom představení

Přijďte do divadla zakončit vánoční čas v duchu tance. V sobotu 28. ledna se na prknech jeviště Divadla Karla Pippicha představí talentovaní tanečníci a tanečnice z Taneční školy InDance s těmi nejlepšími a nejzajímavějšími choreografiemi z celých předvánočních představení Hejblata 2022. Choreografie pro diváky pečlivě vybrala odborná porota v čele s umělkou vedoucí Majkou Piskořovou Veselou. Více informací o představení a vstupenkách naleznete na webu www.indance.cz.

*Kateřina Zadražilová,
Taneční škola InDance*

Tip na výlet: Zkamenělé mořské dno

500 000 000 let staré mořské dno je provrtané tisíci malých chodbiček od červů. A vy se po něm klidně můžete projít. Udělejte si krátký výlet do pravěku a přijďte na naši interaktivní naučnou stezku plnou herních prvků. Vyrzte autem z Chrudimi do vesničky Deblov a hned na začátku obce odbočte vlevo k lesu. Odbočku poznáte snadno, jsou u ní dva informační panely. Projděte si stezku a nezapomeňte si prohlédnout, jak vypadají stopy po trilobitech a chodbičky červů v mořském dně. Ať víte, co pak můžete v terénu obdivovat. Samotné dno najdete na konci stezky. Více na www.geoparkzh.cz.

Jakub Ženka

Setkání se starostou

Každou první středu v měsíci se od 18 hodin koná v Galerii Muzea neformální setkání se starostou Františkem Pilným. Máte možnost se zde dozvědět, co vedení radnice připravuje, a aktuální informace o dění ve městě. Přijďte si pohovořit o tom, jak se nám všem v Chrudimi žije, a také o tom, co je možné zlepšit. Dne 4. ledna 2023 se na setkání s vámi těší starosta. Jste srdečně zváni.

Richard Herbst

Chrudimské Benátky opět v Chrudimi

Dne 10. února 2023 od 20 hodin se po sedmé uskuteční reprezentační ples neziskového sektoru. Bohatě nazdobený Fibichův sál chrudimského Muzea opět rozzáří tanečníci a tanečnice ve škrabóškách, parukách, maskách, kteří popustí uzdu své fantazie v duchu benátské noci.

Ples je příležitostí k neformálnímu setkání pracovníků a příznivců neziskových organizací s představiteli veřejné správy i podnikatelské sféry v příjemném prostředí a skvělou platformou pro navazování nových kontaktů a budování vzájemně prospěšných vztahů.

Sál vyzdobený v benátském duchu, občerstvení na stolech, fotokoutek, bohaté tomboly, radost z potkávání, smích a dobrá nálada jsou příjemnými atributy, které doplňují neobyčejnou atmosféru umění zastavit se... a... pobavit se. To vše za tónů Tanečního a dechového orchestru ZUŠ Chrudim a DJ Spaldy. Celým večerem provede „stálíce moderování“ skoro všech ročníků plesu. Víte, o koho se jedná?

Celý realizační tým vás zve ke strávení pro někoho klidného, pro někoho divokého benátského plesového večera.

*Radka Pochobradská,
vedoucí Odboru sociálních věcí*

Kurz rozumného hubnutí

Trápíte se dokola s hubnutím a přibíráním? Zkuste to tentokrát jinak. Přihlaste se do kurzu zdravého hubnutí a zhubněte

zdravě a natrvalo s podporou odborníka. Metodika skupinových kurzů STOB je založená na principech kognitivně-behaviorální psychoterapie, která má celosvětově nejlepší výsledky nejen při hubnutí, ale především pro udržení hmotnosti. Vyjádřit by se dala větou „Hubnutí začíná a končí v hlavě“.

Za vznikem metodiky proto nemůže stát nikdo jiný než psycholog, v případě STOBu psycholožka, PhDr. Iva Málková.

Poznatky o výživě a pohybu se v čase proměňují, fungování lidské psychiky však nikoliv. A bez ohledu na to, kolik znalostí o výživě či pohybu mám, se mohu dostávat do situací, které nezvládám a neumím řešit jinak, než za pomoci jídla.

Za těmito situacemi stojí často:

- **naucené nevhodné návyky** (např. Neumím si představit večer u televize bez sklenky vína a něčeho dobrého na zub.),
- **černobílý způsob uvažování** (např. Přejedl/a jsem se, nemá cenu se dál snažit.),
- **negativní i pozitivní emoce** (např. se odměňuji jídlem za dobře odvedenou práci nebo třeba jím z nudy a ve stresu).

Desetitýdenní kurz bude probíhat v Chrudimi pod vedením lektorky Jany Boučkové od 6. února 2023 každé pondělí od 17.30 do 20 hodin. Přihlášení je možné na www.stob.cz, další informace na tel. 603 313 998.

Jana Boučková

Ples hudebníků

Základní umělecká škola a Klub rodičů zvou na svůj tradiční Ples hudebníků, který se koná 25. února 2023 v chrudimském Muzeu. Jeden z nejnavštěvovanějších plesů sezóny nabídne svým návštěvníkům skvělou hudbu v podání Tanečního a dechového orchestru naší školy, vystoupení Chrudimské komorní filharmonie, koncert jazzové kapely v salónku, cimbálovou muziku v restauraci a samozřejmě spoustu tance a fantastické zábavy.

Vstupenky je možné zakoupit v předprodeji od 1. února, tak neváhejte. Těšíme se na vás.

Martin Profous

Vejšlapy KČT v lednu

neděle 1. ledna

Na Nový rok na Báru
Setkání u Báry ve 13 hod.
Vedoucí: J. Tesař

středa 4. ledna

Po Novém roce na Kuňku, 10 km
Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.42 hod.
Vedoucí: J. Kožený

sobota 7. ledna

Bořice – Chrudim, 12 km
Sraz v 10.10 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 10.24 hod.
Vedoucí: J. Tesař

středa 11. ledna

Rohozná – Nasavrky, 8 km
Sraz v 8.05 hod.
na autobusovém nádraží,
odjezd v 8.18 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

sobota 14. ledna

Krajem Pernštejnů, 8 km
Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.42 hod.
Vedoucí: J. Kožený

středa 18. ledna

Tuněchody – Pardubice, 12 km
Sraz v 9.35 hod.
na autobusovém nádraží,
odjezd v 9.47 hod.
Vedoucí: manželé Stehnovi

čtvrtek 19. ledna

Členská schůze v restauraci
Muzeum od 17 hod.

sobota 21. ledna

Vešvanovice – Chrudim, 10 km
Sraz v 8.10 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.24 hod.
Vedoucí: manželé Stehnovi

středa 25. ledna

Kraskov – Třemošnice, 11 km
Sraz v 9.30 hod.
na autobusovém nádraží,
odchod v 9.38 hod.
Vedoucí: Z. Hauerová
a I. Doudová

sobota 28. ledna

Zaječice – Tři Bubny
– Chrudim, 10 km
Sraz v 9.50 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 10.15 hod.
Vedoucí: H. Pilařová a J. Brožek

Chrudimská „nej“ (34)

Nejstarší chrudimská střední škola – Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim (někdejší Hospodářská škola)

Zemědělství, rychle se rozvíjející od 2. poloviny 19. století, vyžadovalo vzdělané odborníky. V Chrudimi byla dvouletá hospodářská škola otevřena při podreálce již v roce 1862. Spolu s ní sdílela učitelský sbor i budovu (čp. 57/I). V roce 1863 byla správa škol oddělena a pro hospodářskou školu byl pronajat Neuperský dvůr (čp. 55/IV) s přilehlými pozemky. Prvních celoročních zkoušek 3. srpna 1863 se zúčastnili František Palacký a František Ladislav Rieger.

Hospodářská škola v Neuperském dvoře (55/IV)

V roce 1878 se škola přestěhovala do budovy Občanské záložny (čp. 47/IV) na Palackého třídě, kde zůstala do roku 1904, kdy byl dokončen nový školní areál v Čáslavské ulici (čp. 205/IV). Součástí areálu byly pozemky, které byly využívány jako zkušební plochy odrůd, botanická a zelinářská zahrada, ovocná škola, vinice a chmelnice.

V roce 1885 byla dvouletá hospodářská škola přeměněna na tříletou střední školu. V roce 1900 byla převzata do zemské správy nově s názvem Královská česká zemská střední hospodářská škola v Chrudimi. V roce 1889 byly při škole otevřeny hospodyňské kurzy, určené pro dívky. Pro velký zájem byla v roce 1906 zřízena samostatná hospodyňská škola s celoroční výukou. V roce 1910 se přestěhovala do nové budovy v ulici Obce Ležáků (čp. 92/III).

V listopadu roku 1892 byla při hospodářské škole otevřena zahradnická škola. Pozdější mistrovská zahradnická škola byla po roce 1948 přemístěna do Kopidlna, kde působí Střední zahradnická škola dosud.

Krátce po začátku 1. světové války byla v budově hospodářské školy umístěna vojenská nemocnice, výuka tedy probíhala v budově Muzea. V roce 1920 byla škola rozšířena o čtvrtou třídu

Hospodářská škola se zkušebními pozemky

a následně byl její název změněn na Zemská vyšší hospodářská škola v Chrudimi. V roce 1920 byla k vyšší hospodářské škole připojena vyšší hospodyňská škola a v následujícím roce odborná hospodářská škola (původně zimní hospodářská škola). Obě školy s ní měly společnou správu až do jejich zrušení v roce 1950 a 1949. K hospodářské škole příslušela státní výzkumná stanice zemědělská sídlící od roku 1926 v nové budově (čp. 525/IV) v sousedství. Během 2. světové války byla budova výzkumné stanice zabrána pro nemocnici a nebyla již škole vrácena. V roce 1943 byla škola přejmenována na Vyšší rolnickou školu v Chrudimi.

V souvislosti s reorganizací školství byla v roce 1952 hospodářská škola změněna na zemědělskou technickou školu chovatelského oboru a na konci školního roku 1953/1954 byla čtyřletá střední škola zrušena a nahrazena zimní školou zemědělské mládeže a v roce 1956 mistrovskou školou mechanizační. Roku 1955 byl zrušen školní statek a jeho majetek byl předán chrudimskému státnímu statku. Čtyřletá zemědělská technická škola s obory pěstitel a chovatel, ukončená maturitou, byla obnovena v roce 1957. Pro školní statek byly získány provozy semenářského státního statku ve Vestci a Kalousově. V roce 1961 byla škola přejmenována na Střední zemědělskou technickou školu a v roce 1985 na Střední zemědělskou školu v Chrudimi. V roce 1966 se škola přestěhovala do nových prostor v Poděbradově ulici (čp. 842/IV) a po zrušení mechanizačního oboru v polovině sedmdesátých let byla původní budova (čp. 205/IV) předána učňovské škole.

V letech 1991 až 1999 působila při zemědělské škole rodinná škola, zpočátku dvouletá, později čtyřletá s maturitou. V roce 1996 zahájila činnost vyšší odborná škola a v roce 2000 bylo otevřeno střední odborné učiliště. Zemědělská škola byla cvičnou školou katedry pedagogiky České zemědělské univerzity v Praze. V letech 2015 a 2016 proběhla rekonstrukce školy. Na střední škole lze studovat obory Agropodnikání, Vodohospodář a Zemědělec-farmář. Vyšší odborná škola nabízí obor Ekologie a životní prostředí.

Veronika Lánská

(heslo z publikace Chrudim. Vlastivědná encyklopedie, 2018)

Chrudim včera a dnes

Snímek Karla Kohoutka z roku 1931 zachycuje část Olbrachtovy ulice od gymnázia po křižovatku s Čáslavskou ulicí. Zcela vlevo je částečně vidět dům čp. 362/IV. Následují domy čp. 363/IV až 365/IV. Nechala je postavit Chrudimská spořitelna v roce 1901 chrudimským stavitelem Janem Tomáškem. Za nimi je částečně vidět dům čp. 383/IV v Erbenově ulici a vila čp. 419/IV, kterou si nechal postavit zahradní architekt Josef Vaněk spolu se svým tchánem Karlem Kudrnou v letech 1910 až 1911. V pozadí je výzkumná stanice zemědělská čp. 525/IV, dokončená v roce 1926, a Střední hospodářská škola čp. 205/IV z roku 1904.

Budova původní výzkumné zemědělské stanice byla roku 1942 předána nemocnici, později byla využita jako léčebna dlouhodobě nemocných pacientů. V současné době je zde soukromé Senior Centrum, domov pro seniory a domov se zvláštním režimem. V čp. 205/IV byla hospodářská a později zemědělská škola až do 60. let 20. století, kdy se přestěhovala do současných prostor v Poděbradově ulici. Uvolněnou budovu dostala učňovská škola, nyní je zde Střední odborná škola a střední odborné učiliště obchodu a služeb.

Veronika Lánská, Regionální muzeum Chrudim

Na minutu s...

Milí čtenáři, vloni o Vánocích jsem pod stromečkem našla knížku s názvem *Muž, který sázel stromy*, která je napsaná podle skutečného životního příběhu Eleazarda Bouffiera. Muže, který během svého prostého, dlouhého života osázel statisíce stromů vyprahlou část francouzské vysočiny. Nedělal to proto, aby získal slávu nebo bohatství, dělal to proto, že v tom viděl dobrý smysl. Sbíral žaludy nebo bukvice, které pečlivě třídil, vybíral ty nejlepší a ty potom každý den sázel v nezalesněné pustině. Nevěděl, uvidí-li ty duby a buky růst, nevěděl, zda se dožije doby, kdy jím vysázené stromy promění víchrné pohoří v místo dobré k životu. Nevzdal to, ani když se

jednoho roku neujal jediný javor, který vysadil. Pokračoval v sázení, protože v tom viděl dobrý smysl svého života. Za třicet pět let života a práce proměnil nehostinnou pustinu v místo, kam se opět vrátili lidé a život. Svým způsobem tento muž naplnil Boží záměr s člověkem – nežil starostí o sebe, ale tím, aby se země kolem něj stávala dobrým místem k životu. Uměl rozlišit mezi tím, co je podstatné a tím, co nám může být přidáno.

To podstatné je: být bohatý Bohem, vším, co on nám dává. Být druhému blízko. Být bližním. A brát to jako výsadu, bonus, dar. Hledat Boží království – tzn. učit se dívat na svět Božím

očima – i když nevidím zrovna výsledek svého snažení; to je nejlepší lék na to, jak se nenechat ztročit strachem o život a o budoucnost.

Milí čtenáři, přeju vám, ať navzdory všem starostem, které uplynulý rok přinesl, je ten nový rok naplněn tolik potřebnou nadějí a ujištěním, že Bohu na nás záleží a že k nám v Ježíši přichází, aby byl s námi ve všem, čím budeme procházet.

S přáním všeho dobrého v roce 2023

Anna Lavická,
farářka evangelické církve
v Chrudimi

Adventní vítání občánků

V pondělí 28. listopadu 2022 proběhlo v městské obřadní síni slavnostní uvítání nových občánků našeho města. Do dalšího života jim popřála hodně zdraví, štěstí a rodinné pohody zastupitelka města Chrudim paní Šárka Trunečková. O pěkné kulturní vystoupení se postaraly děti z Mateřské školy U Stadionu, vedené paní učitelkou D. Víškovou. Novými občánky našeho města se stali Adam Sandhaus, Natálie Pudrová, Amálie Machová, Dorothea Richterová, Adriana Klepeštová, Adam Holub, Jakub Klapal, Paul Faltýnek, Jakub Jílek, Josef Šindelář, Julie Portyšová a Štěpán Kubeš.

Dne 5. prosince se novými občánky Chrudimi stali Karolína Poláková, Natálie Kratochvílová, Sebastian Hegr, Beáta Kašpárková, Tadeáš Seifert, Terezie Grigerová, Lenka Polnická a Lucie Fišerová. Mnoho zdraví, štěstí a jen to nejlepší do života jim popřála paní Šárka Trunečková. O pěkné kulturní vystoupení se postaral sbor sedmi úžasných andílků z Mateřské školy Sv. Čecha, vedený paní učitelkou J. Ptáčkovou.

Třetí adventní vítání proběhlo v pondělí 12. prosince opět v naší obřadní síni. Malé Chrudimáčky do života uvítala zastupitelka našeho města paní Vladislava Michalová. K přání všeho nejlepšího se připojilo i pět skvělých zpěváků z Mateřské školy U Stadionu s paní učitelkou Monikou Jeníčkovou. Novými občánky našeho města se stali Tristan Zikmund, Lukáš Hnízdo, Alena Uchytlová, Dorota Dufková, Áron Mazúr, Eliška Kudrnková, Zara Zvěřinová, Zora Filipová, Viktorie Uchytlová, Mikuláš Křivský a Renata Korbelová.

Všechny tři obřady na varhany doprovodila paní MgA. Iva Ryzová.

Renata Toufarová,
tajemnice Komise pro občanské záležitosti

Pozor na změny v MAD

Od 1. ledna platí pro městskou autobusovou dopravu Chrudim nové jízdní řády. Platné jsou do 9. 12. 2023 a nahlédnout do nich lze na webových stránkách města Chrudim www.chrudim.eu a samozřejmě v běžných vyhledávacích dopravních spojení.

Dále si dovoluujeme upozornit, že některé zastávky získaly od prosince nové názvy, viz níže přiložená tabulka.

Původní jméno zastávky	Nové jméno zastávky
Chrudim, Čáslavská	Chrudim, dětský domov
Chrudim, Družstevní sídl.	Chrudim, Družstevní
Chrudim, Family centrum	Chrudim, obchodní centrum
Chrudim, Na rozhledně	Chrudim, Na Rozhledně
Chrudim, nem.-hl. sil.	Chrudim, nemocnice
Chrudim, nem.-vrát.	Chrudim, Václavská-nemocnice
Chrudim, pivovar	Chrudim, S. K. Neumanna
Chrudim, stadion	Chrudim, sportovní areály
Chrudim, Tovární-sladozna	Chrudim, Tovární
Chrudim, Transporta, starý záv.	Chrudim, Čáslavská
Chrudim, průmyslová zóna-TRA	Chrudim, Průmyslová I
Chrudim, průmyslová zóna	Chrudim, Průmyslová II
Zastávka Chrudim, žel. st.	Chrudim, Dopravní terminál

Linka č. 625504 (Průmyslová zóna – Dopravní terminál – Poděbradova – Tovární – Na Větrníku) je od roku 2023 z důvodu úsporných opatření zrušena!

red

Chrudimský zpravodaj

č. 1/2023. Vychází 1. ledna 2023
Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydává město Chrudim,
Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim I,
IČO 270 211, DIČ CZ 00270211.
Redakce: Sylva Drašnarová, Aleš Prokopec.
Telefon redakce: 469 657 147,
e-mail: zpravodaj@chrudim-city.cz.

Redakční rada: Sylva Drašnarová, Richard Herbst, František Chmelík, Pavel Kobetič, Petr Lichtenberg, Aleš Nunvář, František Pilný, Aleš Prokopec, Jana Stehliková, Pavel Štěpánek.
Jazyková úprava: Bohumila Novotná. Autor příspěvku odpovídá za věcnou a jazykovou správnost. Redakce neručí za obsah příspěvků externích dopisovatelů.

Náklad 11 000 výtisků.
Grafický návrh Markéta Steinert.
Předtisková příprava a tisk
fronte s. r. o., Sezemice.

Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod značkou MK ČR E 11846.
Vychází 1x měsíčně. Distribuce zdarma do všech domácností na území města Chrudimě.
Přetisk povolen pouze se svolením vydavatele.
Uzávěrka čísla 14. prosince 2022.